

kvemmelighed for Skibsfarten. Den ærede Landsthingsmand, som jeg før har nævnt, paaberaabte sig ligeledes, at der vilde jo dog sandsynligvis komme en Tid, mulig under et nyt Ministerium, da den nuværende Stagnation maatte ophøre, og vi maatte til at bygge og udvide Danmarks Rige baade i aandelig og materiel Retning, og derfor kunde det umulig gaa an at opgive saa betydelige Statsindtægter, som her er Tale om; thi naar disse Reformarbejder kom til at gaa for sig, vilde der bruges mange Penge. Ja, her er et Punkt, hvor jeg næsten skimtede et lille Glimt af en Mulighed for en Samstemning med den ærede Landsthingsmand, idet det halvveis forekom mig, at han nærmest kun øiniede Mulighed for en frugtbare Forhandlingstid, naar man fik et nyt Ministerium. Hidtil synes den ærede Landsthingsmand mig stadig at have modsat sig en saadan Muligheds Tilstedekomst, men i disse forleden brugte Ytringer finder jeg ligesom en Smule Tilløb til at se Sagen fra en anden Side, og er det Tilfældet, skulde det glæde mig; thi ikke alene jeg, men vistnok mange flere anse en saadan Forandring for den eneste Mulighed for, at den saakaldte Stagnation, hvorunder vi lide og have lidt i længere Tid, kan ophøre. Men at der derfor skulde være nogen større Fare ved at opgive en Del af vore nuværende Statsindtægter, synes mig ikke. Kommer det Tidspunkt senere, hvad jeg vil haabe, da der bliver Tale om Anvendelsen af større Beløb til Udviklingen af Danmarks baade aandelige og materielle Formaal i videre Omfang, er jeg overbevist om, at selv om Statskassens faste Indtægt ikke i Diebliffet slaar til til Gjennemførelsen af Et eller Andet, vil det ikke være vanskeligt for Repræsentationen og Regjeringen, naar de overhovedet kunne enes om Reformens Gjennemførelse, da ogsaa at kunne enes om Tilveiebringelsen af Midler til at sætte den i værk for. Jeg skal her sige til, hvad ofte er udtalt af erfarne Politikere og Statsmænd, at det at opsamle Penge i Statskassen og lade dem ligge hender, jeg tør vel ikke sige ganske ufrugtbare, men dog uanvendelige til de forskjellige Formaal, er ikke saa heldigt som at lade dem blive i Skattebarnes Lommer. Jeg tror, at de der forrentes bedre og gjøre større Nytte end ved at samles i Statskassen til Brug for en maaste fjerne Fremtid. Det ærede Medlem nævnte enkelte større Reformspørgsmaal, men han søiede til, at om Forvarsbøjesnet vilde han slet ikke tale; det var jo en af de Foranstaltninger, som kunde tænkes at kræve det største Pengebeløb, naar den Tid engang kom, da der for Alvor blev Tale om at gjøre noget derved. Det tror jeg nu vel

sigtens ikke, der let bliver Tale om under den nuværende ærede Regjering, men ogsaa jeg gaar dog ud fra, at naar der engang bliver alvorlig Tale om at gjøre Noget i saa Henseende, vil der behøves Penge, men saa er jeg ogsaa paa det Rene med, at saadanne Beløb, som der kunde blive Tale om at anvende i den ene eller anden Retning til Forsvaret, behøve ikke eller bør ikke staffles tilveie i Diebliffet. Jeg tror nok, at Udgifterne til den Slags Formaal, der dog som deres Hovedopgave nærmest gaa ud paa at være til Nytte i en lang Fremtid, passende kunne fordeles ud i Fremtiden paa Efterkommerne. Men, som sagt, kan man først enes om Reformen og Foranstaltninger, der kræve Penge, nærer jeg ingen Tvivl om, at man ogsaa vil enes om at skaffe Penge tilveie, selv om Statskassen ikke i Diebliffet maatte have nok. Saa brugte det ærede Medlem en Lignelse, som efter min Formening haltede temmelig meget. Han sagde nemlig: Hvad vilde man sige om den Privatmand, som skulde udvide sin Forretning eller Bedrift i betydelig Grad og anvende større Summer dertil, men saa var uforsigtig nok til i Forveien at opgive en Del af sine bestemte Indtægter. Det vilde det ærede Medlem altsaa sætte i Forbindelse med Statens Fremgangsmaade, naar vi her opgave en Del af Statens Toldindtægter, som den siden kunde faae Brug for. I det Stykke finder jeg, der er en betydelig Forskjel paa Staten og en Privatmand. Jeg vil selvfølgelig indrømme, at det ikke var klogt handlet af en Privatmand, naar han har foresat sig at foretage større Forbedringer paa sin Eiendom eller ved sin Bedrift, om han gif hen og opgav bestemte Indtægter uden at vide, hvor han siden skulde faae Penge fra, men noget Andet er det i Virkeligheden med Staten. Der har man jo Statteevnen at ty til, nemlig Statteborgerne. Enes Repræsentationen paa Borgernes Vegne om at anvende Udgifter til dette eller hint, tyer man selvfølgelig — og saaledes har det altid været — til Borgerne, naar man savner Midler til Reformens Gjennemførelse. I saa Henseende er der ingen Lighed mellem Staten og en Privatmand, der kun har sig selv at ty til. Han har ingen at udskrive Skatter hos, han maa stole paa sine egne Resourcer. Noget helt Andet er det med Staten. Endvidere fandt den ærede Landsthingsmand, at det næsten var absolut umuligt at tænke sig Gjennemførelsen af Handels-traktaten i Forbindelse med et af de vældste og største Stridssemner. Ja, hvorfor det skulde være absolut umuligt, naar der forøvrigt er god Villie fra begge Sider, indser jeg